

u privredi u kritičnom razdoblju.

Uzevši u obzir ove i sve stvarne relevantne okolnosti, sud je priznao polovicu tužbenog zahtjeva.

B.J.

V I Š I P R I V R E D N I S U D N R H R V A T S K E
Drugostepena presuda od 24.XII.1958.

Vijeće: Zvone Rihtman, dr. Dušan Arneri i prof. dr. Vladislav Brajković

Spasavanje broda - Tumačenje ugovora o spasavanju

Tužitelj - poduzeće za spasavanje i tegljenje brodova - sklopio je 16.VII.1956.g. s tuženikom ugovor, kojim se obvezao da će tuženiku dati u najam svoju plovnu dizalicu s odgovarajućim remorkerom u svrhu vadjenja iz mora m/j "Stojan", s tim da će najam trajati najviše deset uzastopnih sati. Prema čl.3 ugovora tuženik se obvezao da obavi sve pripremne radove u cilju dizanja, kao što je utvrđjivanje tačnog položaja mjesta gdje potopljeni brod leži, opasivanje čelik čela i sl., i to sve o svom trošku, dok je u čl.4 tužitelj otklonio svaku odgovornost "za bilo kakav neuspjeh" ili štete koje bi mogle nastati na brodu ili teretu, a posebno ne preuzima nikakvu odgovornost za štetne posljedice koje bi mogle nastati usljed pucanja samog broda, ili pucanja ili iskliznuća čelik čela koje postavi tuženik. U čl.5 je nadalje predviđeno: obzirom da m/j "Stojan" neposredno nakon vadjenja ne može ostati u plovnom stanju, to je tužitelj dužan, ukoliko isti za vrijeme najma izvadi, da ga pomoću dizalice donese u uvalu, koja je najbliža mjestu potapljanja, te da ga položi na pličinu na mjesto, koje obzirom na gaz dizalice bude tehnički izvršivo.

U izvršenju ovog ugovora tuženik je potonuli brod zahvatio čeličnim užetima, a tuženik ga je podigao na visinu od 10-12 m. ispod razine mora, te ga je - na taj način - doveo do plitke uvale i položio na dno u dubini od 4 m. Za vrijeme nošenja potonulog broda pomoću dizalice, brod se nije nalazio paralelno uz nju, već kod desnog pramčanog kuta dizalice u kutu od 45 stupanja, te je prije ulaska u uvalu dva puta udario o podvodne grebene. U uvalu je doveden samo ostatak broda i to u potpuno rasutom stanju.

Do spora je došlo zbog toga jer je tuženik odbio isplatu ugovorene svote, obzirom na to što je brod bio uništen.

Prvostepeni sud je tužbu odbio, smatrajući da je tužitelj - pošto je s tuženikom sklopio ugovor o djelu - bio dužan uložiti dužnu pažnju da brod dovede u plitku uvalu, a on to nije učinio. Nije ga naime smio vući onako kako ga je stvarno vukao, već ga je morao podići do razine mora i privezati uz bok boka dizalice, tako da bi bila otklonjena svaka opasnost od podvodnih grebena.

Protiv presude tužitelj je uložio žalbu. Po njegovom stanovištu sklopljeni ugovor se ne može smatrati ugovorom o djelu već ugovorom o najmu, kako je to u samom ugovoru navedeno, a što slijedi i iz ugovorenog trajanja najma i načina plaćanja prema stvarnom vremenu korištenja. Za vrijeme najma tužilac je ostao samo rukovodilac poduhvata u pogledu plovidbe, tj. samo u nautičkom smislu, dok je operacijom dizanja rukovodio tuženik, što je on (tj. tuženik) jednim pismom i priznao. Dalje navodi da predmetni ugovor nije ugovor o teglenju. Pobija i činjenične navode, a osobito okolnost koju je prvostepeni sud utvrdio, naime da je do propasti broda došlo radi udara o grebene, i tvrdi, da je brod propao jer nije bio stručno opasan čeličnim užetima.

Drugostepeni sud je žalbu odbio i potvrdio prvostepenu presudu.

Za prosudjenje spora odlučno je - tvrdi drugostepeni sud - utvrditi da li se ugovor od 16.VII.1956. ima smatrati isključivo ugovorom o najmu, ili i ugovorom o djelu. Iz ugovora, a naročito iz njegovog čl.5 proizlazi da prava svrha ugovora nije bila najam dizalice, pa niti samo dizanje potopljenog broda. I suviše je očigledno da volja stranaka nije mogla biti uperena na to da tuženik - koristeći unajmljenu dizalicu - samo digne brod, a isto tako da stranke nisu namjeravale ugovoriti da će tužitelj, nakon 10 sati najma moći napustiti mjesto rada bez obzira na stanje u kojem se nalaze operacije spasavanja. Ugovor da će tužitelj dovesti podignuti brod na određeno mjesto, ne može se ni s jedne tačke gledišta karakterizirati kao ugovor o najmu dizalice kojom se vrši nošenje, jer se to protivi ne samo izričitom slovu ugovora, kojim je ustanovljena tužnost tužitelja, da potopljeni brod, ako ga izvadi, dovede u uvalu i tamo položi, nego i neospornoj činjenici, da je za vrijeme nošenja broda posada na dizalici i remorkeru bila tužiteljeva, a ne tuženikova, te da je i nautično rukovodstvo bilo njegovo, što tužitelj u žalbi izričito priznaje. Obzirom na to, rukovodstvo

operacijom nošenja broda nije ni moglo prijeći na tuženika, kako to tužitelj u žalbi tvrdi.

Budući da je prvostepeni sud pravilno ocijenio razloge propasti broda, to je u svemu potvrdio prvostepenu presudu.

B.J.

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE
Drugostepena presuda od 5.XI.1959.

Vijeće: Zvone Rihtman, dr. Dimitar Machiedo, dr. Branko Jakaša

U poslovanju javnih skladišta mora se uzeti, da je skladištar nakon isplate pune vrijednosti uskladištene robe postao njenim vlasnikom - Isplatom pune vrijednosti razriješen je i ugovor o uskladištenju

Tužitelj - javna skladišta - je u potpunosti naknadio tuženiku štetu nastalu uništenjem devet sanduka suhих šljiva, koji su bili kod njega uskladišteni. Unatoč tome tužitelj je od tuženika zahtijevao plaćanje skladišnine za tu robu i za vrijeme proteklo nakon isplate naknade štete, motivirajući ležanje u skladištu i tuženikovu obvezu na plaćanje skladišnine okolnošću, što se je roba nalazila pod carinskim nadzorom, pa je vlasnik, tj. tuženik, bio dužan, da u smislu čl.143 tužiteljevih pravila skine s nje carinska obilježja. Tuženik je odbio plaćanje skladišnine, smatrajući, da je isplatom naknade štete vlasništvo nad robom prešlo na tužitelja, pa se troškovi robe, nastali nakon prijelaza, ne mogu odnositi na njega. Prvostepeni je sud tužbeni zahtjev odbio. Drugostepeni je potvrdio presudu prvostepenoga.

Iz obrazloženja:

U poslovanju javnih skladišta mora se uzeti, da je skladištar nakon isplate pune vrijednosti uskladištene robe postao njenim vlasnikom, a da se je deponent, koji je u potpunosti podmiren, lišio prava da njom raspolaže. Zato se daljnji troškovi robe ne tiču više prvašnjeg vlasnika, pa tužitelj stoga u konkretnom slučaju nema od tuženika ništa potraživati. Isplatom pune vrijednosti robe razriješen je i ugovor o uskladištenju, pa se stoga propisi tužiteljevih pravila o uskladištenju više ne tiču tužitelja. Tužitelj se dakle neosnovano poziva na čl.143 svojih pravila, jer se tuženik ne nalazi s njim u pravnom odnosu, koji je pravilima reguliran.

Z.R.